

НАРЕДБА № Н-4 ОТ 15 ЮНИ 2026 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "СЕРЖАНТ (СТАРШИНА ЗА ВМС) - ЛОГИСТИК"

В сила от 30.06.2026 г. Издадена от министъра на отбраната
Обн. ДВ. бр.59 от 30 Юни 2026г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията с код 103102 "Сержант (Старшина за ВМС) - логистик" от област на образование "Сигурност и отбрана" и професионално направление с код 1031 "Военно дело и отбрана" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията с код 103102 "Сержант (Старшина за ВМС) - логистик" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията.

Чл. 3. (1) Въз основа на държавния образователен стандарт по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 4 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове за обучение по професията и национални изпитни програми.

(2) Учебните планове и националните изпитни програми по ал. 1 се утвърждават от министъра на отбраната съгласувано с министъра на образованието и науката.

Раздел II. Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на IV степен на професионална квалификация по професията с код 103102 "Сержант (Старшина за ВМС) - логистик", критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията с код 103102 "Сержант (Старшина за ВМС) - логистик" включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Наредбата се издава на основание чл. 26, т. 15, чл. 31, ал. 1 и чл. 95, ал. 4 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, съгласувана е с

министъра на образованието и науката и отменя Наредба № Н-10 от 20 август 2021 г. за придобиване на квалификация по професия "Сержант (Старшина за военноморските сили) - логистик" (ДВ, бр. 73 от 2021 г.).

§ 2. Военнослужещите, които към датата на влизане в сила на тази наредба са започнали обучението си по Наредба № Н-10 от 20 август 2021 г. за придобиване на квалификация по професия "Сержант (Старшина за военноморските сили) - логистик" (ДВ, бр. 73 от 2021 г.), завършват обучението си и придобиват професионална квалификация при условията и по реда на същата наредба.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА

"Сержант (Старшина за ВМС) - логистик"

Професионално направление				
С код: 1031	Военно дело и отбрана			
Професия				
С код: 103102	Сержант (Старшина за ВМС) - логистик			
Степени на професионална квалификация	-	-	-	IV
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	-	-	-	5
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	-	-	-	5

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация (СПК) по професията "Сержант (Старшина за ВМС) - логистик" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г. изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- За лица, навършили 16 години - завършено средно образование

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

Сержантът (Старшината за ВМС) - логистик използва: въоръжение, военна и специална техника, бойни припаси, взривни материали и пиротехнически средства, материали и консумативи, запасни части и принадлежности за ремонт (стационарни и подвижни), техническа и отчетна документация, колективни и индивидуални средства за защита, униформено и работно облекло, общи и специализирани софтуерни продукти и др.

Сержантът (Старшината за ВМС) - логистик организира и контролира дейността на подчинения му личен състав по експлоатацията и ремонта на въоръжението и техниката (В и Т) и военнотехническото имущество (ВТИ), провежда обучението на войсково формиране (група, отделение, екипаж, разчет, взвод), заявява и отчита материални средства, техника, въоръжение и боеприпаси.

Дейността на Сержант (Старшина за ВМС) - логистик след завръщане от участие в занятия по подготовка на военните формирования, участие в операции и мисии в състава на български или многонационални формирования, съвместни действия за спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи, дейности при работа в бойни условия включва:

- почистване на техниката, въоръжението и използваното оборудване;
- възстановяване на необходимата готовност на техниката, въоръжението и оборудването;
- анализ на поведението на членовете на подчинената му единица.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)																			
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15	ЕРУ 16	ЕРУ 17	ЕРУ 18	ЕРУ 19	ЕРУ 20
		Обща ПП		Отраслова ПП			Специфична ПП														
IV	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на единиците резултати от ученето (ЕРУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за професионалните направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение".

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Военно дело и отбрана"

ЕРУ 3. Организация на дейности във военното формиране

ЕРУ 4. Военнолидерски умения

ЕРУ 5. Общовойска подготовка

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията "Сержант (старшина за Военноморските сили) - логистика"

ЕРУ 6. Дигитални технологии в областта на логистиката

ЕРУ 7. Организация на логистиката

ЕРУ 8. Видове логистично осигуряване

ЕРУ 9. Обслужване, евакуация и ремонт на автомобилна и бронетанкова техника

ЕРУ 10. Управление на бронетанкова техника

ЕРУ 11. Експлоатация и ремонт на химическа и специална техника

ЕРУ 12. Експлоатация и ремонт на инженерна техника

ЕРУ 13. Обща техническа подготовка по електротехника и електроника
 ЕРУ 14. Експлоатация и ремонт на компютърни и кабелни мрежи
 ЕРУ 15. Експлоатация на артилерийското въоръжение и оптика
 ЕРУ 16. Работа с бойни припаси
 ЕРУ 17. Експлоатация и ремонт на радиолокационни станции
 ЕРУ 18. Устройство и експлоатация на зенитно-ракетни комплекси или зенитни

установки

ЕРУ 19. Експлоатация и ремонт на авиационна техника

ЕРУ 20. Експлоатация и ремонт на комуникационни, информационни и навигационни (КИН) системи

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията "Сержант (Старшина за Военноморските сили) - логистик"

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудово-правните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социално

	развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> - хигиенните норми - здравословните и безопасни условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация <p>Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ</p>
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	Икономика и предприемачество
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основни икономически понятия - търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката - данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите - приходи, разходи, печалба, инвестиции

	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението на социалната и екологична отговорност при ръководене на бизнес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката и предприемачеството <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията - единна за професиите от професионално направление "Военно дело и отбрана"

ЕРУ 3	Организация на дейности във военното формиране
Резултат от учене 3.1	Организира работния процес в ежедневната дейност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва структурата на военните формирования • Описва методи за нормиране на работния процес • Познава терминология (включително на чужд език), свързана с професионалната дейност • Познава нормативните актове (включително на чужд език), свързани с упражняваната професия • Обяснява изискванията за ефективно планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира осигуряването задачите, изпълнявани от военните формирования • Съставя график на работните задачи • Използва чужд език в професионалната дейност • Спазва изискванията на нормативните актове, свързани с упражняваната професия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира задачите на военното формиране • Предлага и мотивира необходимостта от промени в организацията на дейността на военното формиране • Използва чужд език за ефективна комуникация в професионална среда
Резултат от учене 3.2	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методи за нормиране на работния процес • Изброява нормативните актове, свързани с упражняваната професия • Обяснява изискванията за ефективно планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Съставя график на работните задачи • Спазва основните нормативни актове, свързани с упражняваната професия • Планира логистичното осигуряване на военното формиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес на военните формирования • Предлага и мотивира необходимостта от промени в организацията на работния процес
Резултат от учене 3.3	Отговаря за разпределението и контрола на логистичните дейности във военното формиране
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва видовете дейности в логистичното осигуряване на военните формирования • Обяснява изискванията за изпълнение на видовете дейности по логистично осигуряване • Описва начините за организация на дейностите по логистично осигуряване

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира дейностите по логистичното осигуряване • Съдейства за ефективното логистично осигуряване на военните формирования
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е в екип да работи за ефективно обезпечаване на дейностите по логистичното осигуряване
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основните теоретични понятия при организацията на работния процес <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени познания за ефективно логистично осигуряване на военните формирования
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <p>исмен изпит</p> <p>Част по практика на професията:</p> <p>изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика</p>
ЕРУ 4	Военнолидерски умения
Резултат от учене 4.1	Познава основите на лидерството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира същността на лидерството • Изброява видовете лидерски стилове • Посочва факторите, влияещи върху използването на лидерските стилове • Обяснява методите за повишаване на мотивацията на подчинените
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа военната униформа в подходящ вид • Контролира вида и поведението на подчинените си • Прилага различни мотивационни техники в управлението на подчинените си • Анализира практически примери за успешно лидерство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да прилага различни лидерски стилове в зависимост от ситуацията
Резултат от учене 4.2	Проявява лидерски и войнски умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира ролята, мястото и задачите на сержантския корпус в Българската армия • Изброява необходимите ръководни умения и комуникативни способности за осъществяване на лидерските функции • Познава основите на военното възпитание и културата на поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира висока личностна култура • Отговаря за дисциплината на подчинените си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проявява решителност и войнски умения при ръководенето на военното формирование

Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно познаване на военната история; Проявява висока комуникативна компетентност <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реагира адекватно и бързо при промени в обстановката
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 5	Общовойскова подготовка
Резултат от учене 5.1	Притежава физическа подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява различни видове физически упражнения • Познава методиката за провеждане на занятия по физическа подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява нормативите по физическа подготовка в Българската армия • Описва мерките за безопасност при физически натоварвания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира добра физическа и двигателна култура • Прилага мерки за безопасност при физически натоварвания • Провежда физическа подготовка с подчинените си
Резултат от учене 5.2	Притежава тактическа подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва организацията и бойното използване на подразделението • Запознат е с методиката за провеждане на тактическа подготовка • Изброява действията на командира на подразделението • Посочва съставните елементи на процеса на вземане на решения от командира
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Командва войска единица до взвод • Прилага оперативни похвати
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да оцени адекватно оперативна и разузнавателна информация и да приложи ефективни оперативни похвати • Взема решения според оперативната обстановка
Резултат от учене 5.3	Притежава подготовка за стрелба с леко стрелково оръжие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните части на стрелковото оръжие и ръчните гранати • Описва взаимодействието на частите и механизмите на стрелковото оръжие и ръчните гранати • Познава методиката за провеждане на стрелкови тренировки

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда занятия със стрелково оръжие • Проявява увереност при боравене с оръжие • Разглобява, почиства и сглобява оръжие • Извършва стрелба със стрелково оръжие • Хвърля ръчна граната
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно и точно борави със стрелково оръжие и боеприпаси, при отчитане на всички рискове при работа с оръжие • Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по огнева подготовка, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.4	Притежава подготовка по ядрена, химическа, биологическа защита и екология
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва физическите основи на ядреното оръжие, видовете ядрени реакции и поразяващите фактори на ядрения взрив • Дефинира физичните и токсични свойства на нервнопаралитични, кожнообривни, общоотровни и задушливи токсични химически вещества • Описва същността на видовете биологично оръжие и средствата за защита от тях • Изброява запалителните и димообразуващите състави и техническите средства за използването им • Познава техническите средства за димопуск • Посочва мероприятия за екологическа защита и опазване на околната среда • Изброява състава на дегазиращите, дезактивиращите и дезинфекциращите вещества и разтвори • Посочва техническите средства за специална обработка в подразделенията на Българската армия • Описва видовете комплекти и прибори за радиационно и химическо разузнаване и дозиметричен контрол в Българската армия • Познава методиката за провеждане на занятия по ядрена, химическа, биологическа защита и екология (ЯХБЗ и Е)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира провеждане на занятия по ЯХБЗ и Е • Води занятие по ЯХБЗ и Е • Демонстрира практическото използване на филтриращите противогази и видовете защитни средства • Работи с приборите за радиационно и химическо разузнаване • Работи с дегазационните комплекти • Извършва дозиметричен, химичен контрол и специална обработка • Провежда мероприятия свързани с опазване на околната среда и екологическа защита

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по ЯХБЗ и Е, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.5	Притежава строева подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава Строевия устав • Назовава методите на строева подготовка • Изброява наставленията за строева подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подава команди • Организира строеви занятия • Изпълнява строеви хватки с и без оръжие и движение в строй и извън строя
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проведе занятия по строева подготовка и да следи за изпълнението на Строевия устав
Резултат от учене 5.6	Притежава военно-медицинска подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете рани и кръвотечения • Описва травмите от изгаряне, измръзване и електрически ток • Описва какво представляват слънчев и топлинен удар • Дефинира какво представлява безсъзнателно състояние, изкуствено дишане и непряк сърдечен масаж
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя занятия по военно-медицинска подготовка • Демонстрира първа помощ при рани и кръвотечения, изгаряне, измръзване • Демонстрира оказване на първа помощ при травми от електрически ток, слънчев и топлинен удар
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да окаже първа помощ, самопомощ и взаимопомощ при раняване, катастрофи и други инциденти и произшествия • Способен е да проведе занятие по военно-медицинска подготовка
Резултат от учене 5.7	Притежава инженерна подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на инженерното осигуряване на войсковите единици • Изброява основните правила и изисквания при използване на взривните вещества • Описва основните начини и средства за военна маскировка • Познава начини за използване на естествените маскировъчни средства на местността при придвижване и разполагане на формированията • Познава методиката за провеждане на занятия по инженерна подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Води занятия по инженерна подготовка • Организира действията на единицата при устройване на минни полета по строеви разчет

	<ul style="list-style-type: none"> • Организира дейностите по използване на индивидуални и колективни маскировъчни средства • Ръководи дейности по инженерно осигуряване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проведе занятие по инженерна подготовка на подчинения му личен състав • Способен е да организира преодоляването на инженерни заграждения • Способен е да организира маскировка на военното формирование
Резултат от учене 5.8	Притежава подготовка по военна топография
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва какво представлява топографска карта, мащаб, вътрерамково и извънрамково оформление • Посочва класификацията на топографските карти • Дефинира видовете севери и ъгли между тях • Познава отчитането на геодезични и правоъгълни координати и точки, нанасянето на точки по географски координати • Описва измерването на разстояние върху топографски карти • Описва измерването на дирекционни ъгли върху топографска карта и способите за тяхното измерване • Познава изобразяването на релефа и местните предмети върху топографска карта чрез условни знаци • Познава методиката за провеждане на занятия по военна топография
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира работа с топографски карти • Демонстрира ориентиране на местността без топографска карта през деня и нощта • Демонстрира ориентиране и движение по азимут • Организира занятие по военна топография
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да работи с карта • Способен е да проведе занятие по военна топография
Резултат от учене 5.9	Притежава правно-нормативна подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава нормативната уредба във въоръжените сили • Познава структурата и организацията на военните формирования • Изброява основни законови и подзаконови нормативни актове, касаещи военната служба • Изброява държавните символи и институции на Република България • Посочва ритуали (церемонии) с участието на военнослужещи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва нормативни актове, регламентиращи дейността във въоръжените сили • Изготвя документи, като прилага нормативните изисквания • Организира участие на малки военни формирования (отделение, взвод) в ритуали (церемонии) с участието на войски

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да прилага правилно регулацията във въоръжените сили
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонстрира задълбочени познания по отношение на общовойсковата подготовка, нормативната уредба, лекото стрелково оръжие и защитата на силите <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонстрира строева култура; - показва положителни резултати по огнева подготовка; - демонстрира придвижване по бойното поле и разполагане на място със и без използване на средства за индивидуална защита и спазване на изискванията за маскировка - демонстрира умения за организиране, провеждане, контрол и оценка на занятие по общовойскова подготовка, като спазва изискванията на нормативната уредба и следи за мерките за безопасност.
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.1. Специфична професионална подготовка по професията Сержант (Старшина за Военноморските сили) - логистик

ЕРУ 6	Дигитални технологии в областта на логистиката
Резултат от учене 6.1	Обработка информация и съдържание в системите на БА (Българската армия) и НАТО
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене на информация в дигитална среда • Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет • Посочва същността на WEB каналите (RSS и други) за получаване на информация • Описва начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Назовава източници за извличане на цифрови данни • Познава системата за обмен на данни и информация между логистичните органи на БА и страните-членки на НАТО

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) • Използва WEB канали (RSS и други) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници • Оценява надеждността на информацията с помощта на набор от допълващи се критерии • Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, WEB страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда записано цифрово съдържание • Работи със системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) при обработването на информация • Контролира и при необходимост коригира данни в системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Резултат от учене 6.2	Осъществява комуникация в системите на БА и НАТО
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в професионалната област като посочва публични и частни цифрови услуги • Обяснява предимствата от използване на електронен подпис • Запознат е с методите за общуване чрез мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Познава дигиталния етикет при интернет общуване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио и видео разговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация • Обменя знания и опит в онлайн общности • Прилага електронен подпис за авторизация • Използва мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Служи си с дигиталния етикет при интернет общуване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на дигитални технологии при онлайн комуникация в системите на БА и НАТО
Резултат от учене 6.3	Създава цифрово съдържание в системите на БА и НАТО

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва функционалностите на софтуерите за създаване на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Посочва функционалностите на софтуерите за редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Описва функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на дигитални технологии при създаването на електронно съдържание в системите на БА и НАТО
Резултат от учене 6.4	Осигурява защита на електронната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва рисковете за сигурността при работа в електронна среда • Дефинира функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Описва начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Посочва мерки за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Знае за въздействието на цифровите технологии върху околната среда • Познава нормативните актове за защита на личните данни • Познава правилата за работа със системата за обмен на данни и информация между логистичните органи на БА и страните-членки на НАТО
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници • Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения • Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер • Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма • Защищава файлове с криптиране или с пароли • Прилага методи за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Прилага мерки за пестене на енергия • Използва техники за защита на личните данни в дигитална среда

	<ul style="list-style-type: none"> • Защишава нанесената информация в системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи, както и поверителността на личните данни
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрирани са теоретични знания за употребата на дигитални технологии в областта на киберотбраната <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време • Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на дигиталните технологии и защитата на личните данни
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	Организация на логистиката
Резултат от учене 7.1	Познава основите на логистичното осигуряване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва задачите и организационно-щатната структура на формированията за логистична поддръжка • Изброява целите на логистичното осигуряване • Дефинира правилата за логистичното осигуряване • Формулира необходимостта от материални ресурси във войсковото формирование • Описва методите на логистичното осигуряване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага необходимите за ежедневната му дейност нормативни актове • Спазва правилата за документиране на стопанските операции • Разпознава видовете материални запаси и тяхната комплектност • Обезпечава войсковото формирование с необходимите материални запаси • Анализира необходимостта от материални запаси • Обобщава необходимостта от материални запаси във войсковото формирование

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да ръководи екипната работа по правилното и точно изпълнение на задачите на логистичното осигуряване • Категоризира наличностите на материални запаси във войсковото формиране
Резултат от учене 7.2	Отчита материални средства с използване на специализирани програми
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва процеса на документално отчитане на материалните средства • Познава принципите и начините за обобщаване на информацията за материално-техническото снабдяване с използване на компютърни програми • Познава програмите за отчет на материалните средства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира правилната форма за въвеждане на материалните запаси в утвърдените компютърни програми • Разработва документи, свързани с материално-техническото осигуряване по логистичните дейности • Ръководи дейностите, извършвани от логистичните модули във войсковото формиране • Предлага правила за отчитане на стопанските операции, свързани със специфичните особености на конкретното формиране/структура, в обхвата на своята дейност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да контролира отчета на дълготрайните активи и материалните запаси във войсковото формиране
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно организационно-щатната структура на формированията за логистична поддръжка <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични и практически познания относно отчитането на материални средства с използване на компютърни програми
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	Видове логистично осигуряване
Резултат от учене 8.1	Организира продоволствено-вещевото осигуряване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изискванията за продоволствено-вещевото осигуряване • Описва специфичните изисквания за съхранение и раздаване на хранителни продукти и вещеве имущество • Дефинира видовете доволствия

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава начините за организация на продоволствено-вещевото осигуряване • Формулира потребността от материални средства по линия на продоволственото и вещеве осигуряване във войсковата единица
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обучава подчинените си относно организация на продоволствено-вещевото осигуряване • Разработва документи за запознаване с мерките за безопасност при организацията на продоволствено-вещевото осигуряване • Прави предложения за нови начини за предпазване на личния състав при провеждане на практически занятия • Обезпечава продоволствено-вещевото осигуряване на войсковата единица
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да организира точно продоволствено-вещевото осигуряване • Способен е да проведе занятия, свързани с инструктаж за мерките за безопасност при продоволствено-вещевото осигуряване
Резултат от учене 8.2	Организира материално-техническото снабдяване и военните превози
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изискванията за материално-техническото снабдяване и военните превози • Дефинира принципите и начините на материално-техническото снабдяване и военните превози • Познава начините за организация на материално-техническото снабдяване и военните превози • Формулира необходимостта от материално-техническото снабдяване и военните превози
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Възлага задачи на личния състав относно материално-техническото снабдяване • Контролира личния състав при извършване на различни видове материално-техническо снабдяване • Следи за правилната организация на военните превози • Обезпечава необходимата техника за осигуряване на военните превози
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да инструктира личния състав относно целите и задачите на материално-техническото снабдяване и военните превози • Способен е да организира правилно материално-техническото снабдяване и военните превози
Резултат от учене 8.3	Организира осигуряването на войските с гориво-смазочни материали
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира изискванията за осигуряването на войските с горивно-смазочни материали (ГСМ)

	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява принципа на работа за осигуряването на войските с ГСМ • Изброява видовете ГСМ, използвани във въоръжените сили • Посочва специализираното оборудване, предназначено за извършване на осигуряването с ГСМ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разработва планове и документи, свързани с осигуряването с ГСМ • Оперира различни машини за осигуряване с ГСМ • Обучава екипа за безопасно използване на машини за осигуряване с ГСМ • Следи за спазването на мерките за безопасност при работа с машини • Организира обезпечаването на нужните ГСМ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да организира съвременното и правилното осигуряване на войсковото формирование с ГСМ • Способен е самостоятелно да проведе занятие за инструктаж по спазване на мерките за безопасност при работа с техника за осигуряване на ГСМ
Резултат от учене 8.4	Организира осигуряването на подразделенията посредством специална тилова техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете специална тилова техника • Дефинира изискванията за осигуряването на подразделенията посредством специална тилова техника • Назовава общото устройство и принцип на действие на специалната тилова техника • Познава нормативната уредба, касаеща поддръжката на специалната тилова техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва дейности по подготовка, експлоатация и поддръжане на тилова техника. • Извършва техническо обслужване на автомобилна техника със специално назначение • Прилага необходимите за ежедневната му дейност нормативни актове • Управлява и контролира личния състав при извършване на различни видове дейности по експлоатацията и поддръжката на специалната тилова техника • Следи за спазването на мерките за безопасност при работа с техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно, при променящи се условия и в различна среда да ръководи екипната работа по правилното и точно изпълнение на задачите на логистичното осигуряване посредством специална тилова техника

	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира способности за организиране използването и обслужването на специална тилова техника, като спазва изискванията за безопасна работа с техниката
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва в пълен обем нужната информация относно организацията на осигуряването и снабдяването на войсковата единица с материални запаси и дълготрайни материални активи, като се позовава на нормативната уредба <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на практическа задача
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Обслужване, евакуация и ремонт на автомобилна и бронетанкова техника
Резултат от учене 9.1	Организира ремонта и експлоатацията на автомобилната техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава особеностите на двигателите, механизми и уредби, силово предаване, ходова част, уредби за управление и електрообзавеждане на автомобила • Познава автомобилната техника, използвана във въоръжените сили • Познава нормативната уредба, касаеща поддръжката и ремонта на автомобилната техника • Познава процедурите по техническо обслужване и ремонт на автомобилната техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в извършването на проверки и дефектация на автомобилна техника • Участва в извършването на техническо обслужване на автомобилна техника • Участва в извършването на ремонт втора степен на автомобилна техника • Организира личния състав при извършване на различни видове дейности по обслужване и ремонт на автомобилна техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно, при променящи се условия и в различна среда, да обслужва и ремонтира автомобилната техника • Осъществява, ръководи и контролира използването и обслужването на автомобилната техника
Резултат от учене 9.2	Организира и провежда експлоатацията на бронетанкова техника

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава особеностите на двигател, механизми и уредби, силово предаване, ходова част, уредби за управление и електрообзавеждане на бронетанковата техника • Познава бронетанковата техника, използвана във въоръжените сили • Познава нормативната уредба, касаеща поддръжката на бронетанковата техника • Познава процедурите по периодично обслужване на бронетанковата техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в извършването проверки и дефектация на бронетанковата техника • Участва в извършването на техническо обслужване на бронетанковата техника • Координира личния състав при извършване на различни видове дейности по обслужването на бронетанковата техника • Контролира и отчита експлоатацията на бронетанкова техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно, при променящи се условия и в различна среда, да обслужва бронетанковата техника • Разработва, планира, ръководи и контролира използването и обслужването на бронетанковата техника
Резултат от учене 9.3	Организира евакуацията и ремонта на бронетанковата техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава особеностите на двигател, механизми и уредби, силово предаване, ходова част, уредби за управление и електрообзавеждане на бронетанковата техника на въоръжение в Българската армия • Описва технологичния процес на различните видове ремонт на бронетанковата техника • Знае административния ред за провеждане на ремонт на бронетанкова техника • Познава тактиката, техниките и процедурите по евакуация на бронетанкова техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвя административна документация за извършване на ремонт на бронетанкова техника • Участва в ремонт втора степен на бронетанкова техника • Контролира личния състав при извършване на ремонт на бронетанковата техника • Организира евакуацията на повредена бронетанкова техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и с поверения му екип да евакуира техника при променящи се условия и в различна среда

	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извършва ремонти на бронетанкова техника, при променящи се условия и различна среда, самостоятелно и/или като ръководител на екип
Критерии за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания за тактиките, техниките и процедурите за евакуация и ремонт на бронетанкова техника <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва ремонт на даден модул на бронирана машина
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Управление на бронетанковата техника
Резултат от учене 10.1	Управява бронетанкова техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основите на кормуването съгласно Курс за кормуване на бойни машини ККБМ-79 • Дефинира мерките за безопасност при провеждане на кормуване с бронирани машини • Изрежда тактиките, техниките и процедурите за кормуване извън пътища в обстановка, близка до бойна • Посочва правилата за кормуване в сложни условия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира упражненията за механик-водачи по ККБМ-79 • Координира управлението на бронетанкова техника извън пътища • Организира упражненията за преодоляване на препятствия и ограничени проходи с бронирана машина • Контролира спазването на мерките за безопасност при кормуване с бронирани машини
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да управлява уверено бронетанкова техника в променящи се условия и различна среда при спазване на мерките за безопасност за кормуване с бронетанкова техника
Резултат от учене 10.2	Провежда обучение на механик-водачи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава методиката за провеждане на кормуване • Описва реда за планиране на учебни кормувания • Познава видовете препятствия и начините за тяхното преодоляване

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Води учебно кормуване с бронетанкова техника • Обучава механик-водачи за управление на бронирани машини • Контролира изпълнението на упражненията по ККБМ-79 от механик-водачите • Контролира за спазване на мерките за безопасност при провеждане на кормуване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да подготвя механик-водачи за управление на бронетанкова техника във всякакви условия и на различни терени в условия, близки до бойните
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на план за провеждане на учебно кормуване <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира уверено управление на бронетанкова техника на учебен полигон
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	Експлоатация и ремонт на химическа и специална техника
Резултат от учене 11.1	Експлоатира базовите машини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните агрегати и възли на базовите машини и тяхното взаимодействие • Познава регламентиращите документи за планиране и провеждане на техническото обслужване на базовите машини и влекачи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване • Попълва документи за използване и техническо обслужване на базовите машини и влекачи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на базовите машини и влекачи в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 11.2	Експлоатира техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите, механизмите и блок-схемите на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване • Описва реда за подготовка на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване за работа • Дефинира реда за съхранение на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване за работа • Подготвя и контролира работата с техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване • Следи за видовете технически обслужвания на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване • Провежда занятия с подчинения му личен състав, относно техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 11.3	Експлоатира индивидуалните и колективни средства за защита
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава предназначението, общото устройство и основните тактико технически данни на индивидуалните и колективните средства за защита • Описва реда за съхранение на индивидуалните и колективните средства за защита • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на индивидуални и колективни средства за защита
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва монтаж и демонтаж на различни елементи от средствата за защита • Подготвя комплектите за използване • Оформя техническа документация за експлоатацията на индивидуални и колективни средства за защита • Следи за спазване на мерките за безопасност при боравене с индивидуалните и колективните средства за защита
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на индивидуалните и колективните средства за защита за работа • Организира и провежда занятия с подчинения му личен състав, относно индивидуалните и колективните средства за защита
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания относно предназначението, устройството и действието на основните елементи, възли и агрегати на базовите машини и влекачи,

	<p>предназначението, устройството и блок-схемите на техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване, както и предназначението, общото устройство и основните тактико технически данни на индивидуалните и колективните средства за защита</p> <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира практически познания за експлоатацията на базовите машини и влекачи, техническите средства за регистриране на йонизиращи лъчения и химическо заразяване, индивидуалните и колективните средства за защита. Избира бързо и уверено най-адекватните решения за изпълнение на задачата в предвиденото време при спазване на мерките за безопасност.
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	Експлоатация и ремонт на инженерна техника
Резултат от учене 12.1	Организира използването на машините на инженерно въоръжение /МИВ/
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава инженерната техника на въоръжение в Българската армия • Познава тактиките, техниките и процедурите по използване на инженерната техника • Познава начините и действията за експлоатация на специализираното оборудване, което е предназначено за извършване на специфична дейност в инженерното осигуряване на боя • Обяснява реда и организацията на видовете технически обслужвания на инженерните машини, на тяхното работно, специално и допълнително оборудване • Посочва използването на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. • Описва функционалните предназначения на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. • Изрежда класификацията на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ според задачите които изпълнява. • Разпознава групите на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ според своята мобилност/подвижност/.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оценява общото техническо състояние на базовия автомобил, работното, специалното или допълнителното оборудване на инженерната техника • Извършва техническо обслужване на инженерната техника

	<ul style="list-style-type: none"> • Управлява личния състав при извършване на различни видове дейности по обслужването на инженерната техника • Контролира и отчита експлоатацията на инженерната техника • Прилага използването на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ при изпълнение на различни мисии. • Използва машините на инженерно въоръжение /МИВ/ според функционалните им предназначения. • Избира машините на инженерно въоръжение /МИВ/ според мобилността им
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да ръководи , контролира и планира използването на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ според възложената мисия по инженерното осигуряване на боя.
Резултат от учене 12.2	Организира експлоатацията на машините на инженерно въоръжение /МИВ/
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява предназначението, устройството и действието на системите, агрегатите, възлите и елементите на инженерната техника • Описва технологичния процес на различните видове ремонт на инженерната техника • Познава административния ред за провеждане на ремонт на инженерната техника • Обяснява предназначението, устройството и действието на системите, агрегатите, възлите и елементите на базовите машини. • Изрежда тактико техническите данни на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ • Описва устройството на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ и работното им оборудване. • Разбира принципите на действие на работното оборудване на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ • Обяснява каква документация е нужна при работа с машините на инженерно въоръжение /МИВ/
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оформя административна документация за извършване на ремонт на инженерната техника • Извършва монтаж и демонтаж на възли и части от специалното и допълнителното оборудване с помощта на стандарти и специализирани инструменти и приспособления • Ремонтира, възстановява и подменя повредени части и възли на инженерната техника • Управлява личния състав при извършване на ремонт на инженерната техника

	<ul style="list-style-type: none"> • Работи със системите, агрегатите, възлите и елементите на базовите машини. • Оформя документация при работа с базовите машини. • Прилага дейности с работното оборудване при изпълнение на задачи с машините на инженерно въоръжение /МИВ/.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извършва текущи ремонти на инженерна техника, при променящи се условия и различна среда, самостоятелно и/или като ръководител на екип • Демонстрира компетентности по познаване на базовите машини и работното оборудване • Способен е самостоятелно да ръководи , контролира и планира използването на базовите машини и работното оборудване на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ според възложената мисия по инженерното осигуряване на боя
Резултат от учене 12.3	Организира техническата поддръжка и ремонта на машините на инженерно въоръжение /МИВ/
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава видовете контролни прегледи и начините на извършването им при експлоатация на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ • Описва видовете технически обслужвания и операциите които се извършват на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. • Посочва административната документация за извършване на ремонт на инженерната техника. • Изброява видовете ремонти и дейностите при монтаж и демонтаж на възли и части от специалното и допълнителното оборудване с помощта на стандарти и специализирани инструменти и приспособления
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва видовете контролни прегледи при експлоатация на машините на инженерно въоръжение /МИВ/ • Изпълнява видовете технически обслужвания и операциите на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. • Работи с административната документация за извършване на ремонт на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. • Преценява начина за ремонт на повредени части и възли на инженерната техника • Извършва монтаж и демонтаж на възли и части от специалното и допълнителното оборудване с помощта на стандарти и специализирани инструменти и приспособления

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да ръководи , организира ,извършва контролни прегледи , технически обслужвания ,монтаж и демонтаж на възли и части от специалното и допълнителното оборудване с помощта на стандарти и специализирани инструменти и приспособления.
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира теоретични познания за тактиките, техниките и процедурите за поддръжката и ремонта на инженерната техника Демонстрира теоретични познания за използването, класификацията, групите на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира практически познания по предназначението, устройството и действието на системите, агрегатите, възлите и елементите, оформя документация при работа. Извършва контролни прегледи, видове технически обслужвания и операциите при експлоатация на машините на инженерно въоръжение /МИВ/. Извършва монтаж и демонтаж на възли и части от специалното и допълнителното оборудване с помощта на стандарти и специализирани инструменти и приспособления.
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 13	Обща техническа подготовка по електротехника и електроника
Резултат от учене 13.1	Притежава подготовка по електротехника и електроника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Обяснява основните понятия от електротехниката Познава основните понятия от електрониката Обяснява основите на електрическите измервания Изброява различните видове полупроводникови елементи, както и техните общи свойства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Работи с различни измервателни уреди Измерва характеристиките на електрическия ток в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства Измерва мощност, съпротивление, капацитет и индуктивност в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда теоретични и практически занятия по основи на електротехниката и електрониката във формированията за комуникационна и информационна поддръжка (КИП)
Резултат от учене 13.2	<p>Притежава техническа подготовка по комуникационни, информационни и компютърни системи</p>
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява със структура елементите и видовете на телекомуникационните мрежи • Сравнява принципите за изграждане на радио-, радиорелейна, тропосферна, сателитна комуникация, проводни и оптични кабелни комуникации/канални системи • Различава видовете токозахранващи устройства и обяснява тяхната същност • Изброява видовете полеви кабелни линии • Формулира принципите за изграждане на мултиплексни системи • Изрежда видовете аналогови и цифрови мултиплексни системи • Обяснява принципите за изграждане на комутационни системи • Назовава видовете аналогови и цифрови комутационни системи • Обяснява експлоатацията и ремонта на комуникационните, информационните и компютърните системи във формированията за КИП на Българската армия • Дефинира каналобразуването и техническото устройване на комуникационно-информационни възли • Познава измерванията в комуникационните възли и техническата експлоатация на комуникационните и информационните средства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оформя необходимата документация за извършване на ремонт на комуникационни и информационни средства • Ремонтира повредени части, възли и елементи на комуникационните средства на въоръжение в Българската армия • Възстановява повредени части, възли и елементи на комуникационните средства на въоръжение в Българската армия • Подменя повредени части, възли и елементи на комуникационните средства на въоръжение в Българската армия • Ремонтира, възстановява и подменя повредени елементи на компютърни системи • Провежда занятия по тактико-специална подготовка на формированията за КИП

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва поддръжка и ремонти на комуникационната и информационната техника, при променящи се условия и различна среда, самостоятелно и/или като ръководител на екип
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно основните понятия от електротехниката и електрониката, структурата, елементите и видовете на телекомуникационните мрежи. • Демонстрира теоретични познания относно същността и видовете токозахранващи устройства, видовете полеви кабелни линии, принципите за изграждане на мултиплексни системи, видовете аналогови и цифрови мултиплексни системи, принципите за изграждане на комутационни системи, видовете аналогови и цифрови комутационни системи, организацията и управлението на комуникационните и информационните системи във формированията за КИП на Българската армия. • Демонстрира теоретични познания относно каналообразуването и техническото устройване на комуникационно-информационни възли и измерванията в комуникационните възли и техническата експлоатация на комуникационните и информационните средства. <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работи и ремонтира различните комуникационни, информационни и компютърни системи в Българската армия, извършва измервания в комуникационните възли и комуникационните, информационните и компютърни средства • Правилно взема решения, организира експлоатацията и ремонта на средства и системи за комуникация съобразно ситуацията
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 14	Експлоатация и ремонт на компютърни и кабелни мрежи
Резултат от учене 14.1	Организира изграждането и поддръжката на компютърни мрежи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява със структура елементите на компютърната мрежа • Познава видовете компютърни мрежи • Обяснява принципите за изграждане на компютърни мрежи • Описва експлоатацията и ремонта на компютърни мрежи

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Ремонтна различните компютърни мрежи • Работи с различните видове компютърни мрежи • Конструира компютърни мрежи • Управява различни видове компютърни мрежи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема решения за експлоатацията и ремонта на компютърни мрежи • Познава, използва и ремонтна различни видове компютърни мрежи
Резултат от учене 14.2	Организира изграждането и поддръжката на кабелни мрежи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява със структура елементите на кабелните мрежи • Обяснява видовете кабелни мрежи • Описва принципите за изграждане на кабелни мрежи • Познава експлоатацията и ремонта на кабелни мрежи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изгражда различни видове кабелни мрежи • Експлоатира различни видове кабелни мрежи • Отстранява неизправности в различни видове кабелни мрежи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема решения за експлоатацията и ремонта на кабелни мрежи • Познава, използва и ремонтна различни видове кабелни мрежи
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно структурата на елементите на компютърните и кабелните мрежи, принципите за изграждане на компютърни и кабелни мрежи, видовете компютърни и кабелни мрежи и експлоатацията на различните видове компютърни и кабелни мрежи <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отстранява проблем в компютърна и в кабелна мрежа • Правилно взема решения, организира експлоатацията и ремонта на различни компютърни и кабелни мрежи съобразно зададения казус
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 15	Експлоатация на артилерийското въоръжение и оптика
Резултат от учене 15.1	Планира и провежда експлоатацията на артилерийското въоръжение

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава стрелково оръжие на въоръжение в Българската армия • Познава артилерийската материална част (АМЧ) в Българската армия • Познава реда за технически обслужвания, ремонта, съхранението и отчетността на артилерийското въоръжение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оформя техническа документация за експлоатацията на стрелковото оръжие и АМЧ • Извършва монтаж и демонтаж на детайли, части, възли и агрегати на стрелковото оръжие и АМЧ • Възстановява, ремонтира и подменя повредени детайли, части, възли и агрегати на стрелковото оръжие и АМЧ • Управлява личния състав при извършване на монтаж-регламентни дейности и подготовка на АМЧ за бойно използване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва съхранение, техническите обслужвания, ремонтите и подготовката на стрелковото оръжие и АМЧ за бойно използване в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 15.2	Планира и провежда експлоатацията на оптични прибори
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава оптичните прибори на въоръжение в Българската армия • Описва реда за извършване на юстировка на оптичните прибори • Познава реда за технически обслужвания, ремонта, съхранението и отчетността на оптичните прибори
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оформя техническа документация за експлоатацията на оптичните и електроннооптичните прибори • Извършва монтаж и демонтаж на детайли, части и възли на оптичните прибори • Възстановява, ремонтира и подменя повредени детайли и части на оптични прибори • Управлява личния състав при извършване на регламентни дейности и подготовка на оптиката за бойно използване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва съхранението, техническите обслужвания, ремонтите и подготовката на оптиката за бойно използване в променящи се условия и различна среда
Критерии за оценяване на ЕРУ:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва в пълен обем нужната информация относно предназначението, устройството и действието на основните елементи, възли и агрегати на стрелковите и артилерийските системи, оптическите, електронно-оптическите и лазерните прибори по схеми, макети и натурни обекти

	<p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва техническо обслужване на оптика или на артилерийска материална част • По зададен казус взема решение за обслужване, ремонт или друго решение за артилерийска материална част или оптика
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 16	Работа с бойни припаси
Резултат от учене 16.1	Планира и организира дейностите, свързани с транспорта и отчетността на бойните припаси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава бойните припаси (БП) на въоръжение в Българската армия. • Познава характеристиките на съставните вещества на БП • Познава мерките за безопасност за работа с БП • Познава реда за техническите обслужвания и отчетността на БП и изстреляни елементи • Познава реда за подготовката на БП за стрелба
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оформя техническата документация за отчета и отчетността на БП • Извършва снаряжаване и разснаряжаване на БП • Управлява личния състав при извършване на регламентни дейности и подготовка на БП за използване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва техническите обслужвания, транспорта и подготовката на БП за използване в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 16.2	Планира и организира дейностите, свързани със съвместното съхранение на бойните припаси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава реда за съвместно съхранение на БП в хранилища за БП • Познава реда за съвместно съхранение на БП в полеви условия • Познава регламентиращите документи за категоризацията и прекатегоризацията на БП
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оформя документацията за съхранение на БП • Извършва категоризация на БП • Управлява личния състав при извършване на регламентни обслужвания и съхранение на БП
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира съхранението и обслужването на БП в променящи се условия и различна среда

Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно предназначението, устройството и действието на стрелковите боеприпаси, артилерийските изстрели и взривателите за тях <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оформя документи за съхранение на БП в различни условия за отчета на използвани БП. С. боеприпас и оформя документи за прекатегоризация
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 17	Експлоатация и ремонт на радиолокационни станции
Резултат от учене 17.1	Притежава подготовка по електротехника и електроника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основните понятия от електротехниката • Познава спецификата на електромагнитния поток и електромагнитната индукция • Познава електрическите вериги за постоянен и променлив ток • Обяснява основите на електрическите измервания • Познава основните понятия от електрониката • Изброява различните видове полупроводникови елементи и техните общи свойства • Описва принципа на действие на електронните прибори • Изброява правилата за безопасна работа с електрически ток
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени теоретични познания по общата електроника • Разработва планове за теоретични запознанства с електронни и полупроводникови прибори • Контролира и подпомага екипа си • Обяснява или демонстрира правилно изпълнение на дадена дейност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда теоретични и практически занятия по основи на електротехниката и електрониката, насочени към поддръжката на радиолокационните средства.
Резултат от учене 17.2	Организира дейностите, свързани с експлоатация и ремонт на радиолокационни станции
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава устройството, техническите характеристики, възможностите и правилата за безопасно използване на радиолокационните станции (РЛС) • Обяснява методите за проверка и настройка на различните видове системи на РЛС

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва технологичния процес на различните видове обслужване, настройки и ремонт на РЛС • Знае административния ред за извършване на ремонт на РЛС
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оценява общото техническо състояние на РЛС • Използва чертежите, ръководствата по войскови ремонт, каталозите и друга техническа литература, регламентираща извършването на техническо обслужване и ремонтни дейности • Оказва технически контрол на извършените от неговия екип технически обслужвания и ремонти на радиолокационната техника и имущество • Организира и контролира правилното съставяне, водене и пазене на отчетните документи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва поддръжка и текущи ремонти на радиолокационната техника при променящи се условия и различна среда, самостоятелно и/или като ръководител на екип • Оценява необходимостта от обучение на персонала за изпълнение на поставените задачи по обслужването и ремонта на радиолокационните станции
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични знания за техниките и процедурите за поддръжката, настройките и ремонта на РЛС <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва демонтаж и монтаж на модул и/или настройка на РЛС
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 18	Устройство и експлоатация на зенитно-ракетни комплекси или зенитни установки (ЗРК/ЗУ)
Резултат от учене 18.1	Притежава подготовка по електротехника и електроника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните закони и величини в електротехниката и тяхното приложение за ЗРК/ЗУ • Познава принципите на електромагнитното поле, потока и индукцията • Обяснява методите за проверка, настройка и регламентни дейности на ЗРК/ЗУ • Знае технологичния процес на обслужване и ремонт на ЗРК/ЗУ

	<ul style="list-style-type: none"> • Знае административния ред за извършване на ремонт на ЗРК/ЗУ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага теоретични знания за диагностика, поддръжка и настройка на ЗРК/ЗУ • Разработва планове за обслужване и ремонт на ЗРК/ЗУ • Оказва технически контрол и организира екипа при ремонт и поддръжка • Контролира правилното водене и съхраняване на отчетни документи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда теоретични и практически занятия по основи на електротехниката и електрониката, насочени към поддръжката на средства за противовъздушна отбрана.
Резултат от учене 18.2	Планира и провежда експлоатацията и ремонта на зенитно-ракетни комплекси или зенитни установки (в обема регламентиран от нормативните актове)
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава техническите характеристики, бойните възможности и главните части на зенитно-ракетните комплекси (ЗРК) или зенитни установки (ЗУ) на въоръжение в Българската армия • Познава принципите на взаимодействие на елементите на ЗРК или ЗУ при ръчен и автоматичен режим на работа • Обяснява методите за проверка и настройка на различните видове елементи на ЗРК или ЗУ • Описва технологичния процес на различните видове обслужване, настройки и регламентни дейности на ЗРК или ЗУ • Знае административния ред за извършване на ремонт на ЗРК или ЗУ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оценява общото техническо състояние на ЗРК или ЗУ • Използва чертежите, ръководствата по войскови ремонт, каталозите и друга техническа литература, регламентираща извършването на техническо обслужване и ремонтни дейности • Разработва планове и документи, свързани с техническо обслужване на ЗРК или ЗУ - срокове, обем и ред на извършване • Оказва технически контрол на извършените от неговия екип технически обслужвания и регламентни дейности на ЗРК или ЗУ • Организира и контролира правилното съставяне, водене и съхраняване на отчетните документи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва поддръжка и текущи ремонти на ЗРК или ЗУ при променящи се условия и различна среда, самостоятелно и/или като ръководител на екип

	<ul style="list-style-type: none"> • Обучава личния състав за изпълнение на задачи по подготовка, обслужване и текущ ремонт на ЗРК или ЗУ
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания по процедурите за поддръжка, настройка, обслужване и ремонт (в обема регламентиран от нормативните актове) на зенитен автомат или ЗРК <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва диагностика, демонтаж и монтаж на елемент и/или настройка на зенитен автомат или на ЗРК
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 19	Експлоатация и ремонт на авиационна техника
Резултат от учене 19.1	Притежава подготовка по електротехника и електроника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основните понятия от електротехниката • Познава спецификата на електромагнитния поток и електромагнитната индукция • Познава електрическите вериги за постоянен и променлив ток • Обяснява основите на електрическите измервания • Познава основните понятия от електрониката • Изброява различните видове полупроводникови елементи, както и техните общи свойства • Описва принципа на действие на електронните прибори • Изброява правилата за безопасна работа с електрически ток
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени теоретични познания по общата електроника • Разработва планове при теоретичните запознанства с електронни и полупроводникови прибори • Контролира и подпомага екипа си Обяснява или демонстрира правилно изпълнение на дадена дейност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда теоретични и практически занятия по основи на електротехниката във формированията за техническо обслужване на авиационната техника.
Резултат от учене 19.2	Отговаря за експлоатацията на авиационната техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава техническите характеристики, бойните възможности и главните части на авиационната техника (АТ) на въоръжение в Българската армия

	<ul style="list-style-type: none"> • Изобразява и/или обяснява функционалните и принципни схеми на устройствата от АТ, техните двигатели, механични, автоматизирани и електроприборни системи • Обяснява предназначението, състава и принципа на действие на силовото оборудване на АТ, техните двигатели, механични системи и на автоматизираните електроприборни авиационни системи • Дефинира основни, подлежащи на контрол, експлоатационно-технически параметри на АТ, техните двигатели, механични, автоматизирани и електроприборни системи <p>Познава методики за проверка на параметрите на устройствата на АТ</p>
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подбира правилно техническото оборудване за проверка - системи, устройства и установки, стендове за проверка, измервателни уреди, съединители, инструменти и приспособления • Измерва прецизно техническите параметри, спазвайки инструкциите и технологичната документация • Документира и обработва резултатите от проверката • Попълва и/или съставя протокол • Оценява резултатите от проверката • Диагностицира състоянието на АТ, техните двигатели, механични системи и на автоматизираните и електроприборни авиационни системи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и като ръководител на екип при променящи се условия и в различна среда да извършва проверки на АТ, техните двигатели, механични системи и на автоматизираните и електроприборни авиационни системи • Обучава, ръководи и контролира екип при експлоатацията на авиационната техника
Резултат от учене 19.3	Отговаря за техническата експлоатация на авиационното въоръжение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава устройството и тактико-специалните характеристики на авиационното въоръжение, както и системите и устройствата за неговата практическа експлоатация • Дефинира основни, подлежащи на контрол експлоатационно-технически параметри на авиационното въоръжение • Познава методики за проверка параметрите на видовете авиационно въоръжение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подбира правилно техническото оборудване за проверка - системи, устройства и установки, стендове за проверка,

	<p>измервателни уреди, съединители, инструменти и приспособления</p> <ul style="list-style-type: none"> • Измерва прецизно техническите параметри, спазвайки инструкциите и технологичната документация • Документира и обработва резултатите от проверката • Попълва и/или съставя протокол • Оценява резултатите от проверката и диагностицира състоянието на авиационното въоръжение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и като ръководител на екип при променящи се условия и в различна среда да извършва проверки на въоръжението на летателните апарати • Обучава, ръководи и контролира екип при подготовката на авиационното въоръжение за бойно използване
Резултат от учене 19.4	<ul style="list-style-type: none"> • Отговаря за ремонта и техническата експлоатация на авиационната техника и въоръжение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява видовете, формите и методите за техническо обслужване на авиационни средства и въоръжение • Описва видовете операции, включени в линейно техническо обслужване на АТ, техните двигатели, механични, автоматизирани и електроприборни авиационни системи и въоръжение • Изброява видовете, методите и организацията на ремонт на АТ • Описва съдържанието на операциите при ремонт на АТ, техните двигатели, механични, автоматизирани и електроприборни авиационни системи и въоръжение • Познава документите, регламентиращи ремонта на АТ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подбира правилно техническото оборудване за ремонт • Извършва техническа диагностика на демонтирани от АТ части и агрегати, включваща микрометрични измервания, цветна и ултразвукова дефектация • Открива повреди • Заявява и заменя детайли на АТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и като ръководител на екип при променящи се условия и в различна среда да извършва техническо обслужване на АТ • Обучава, ръководи и контролира екип при извършване на технически обслужвания и ремонт на АТ
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира професионални знания в областта на електротехниката • Демонстрира теоретични познания относно АТ, техните двигатели, механични системи и на автоматизираните електроприборни авиационни системи <p>Част по теория на професията:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва и документира техническо обслужване или ремонт на елемент (модул) на ЛА • Изброява последователността при диагностиката на система, като посочва критичните точки.
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 20	Експлоатация и ремонт на комуникационни, информационни и навигационни (КИН) системи
Резултат от учене 20.1	Притежава подготовка по електротехника и електроника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основните понятия от електротехниката • Познава спецификата на електромагнитния поток и електромагнитната индукция • Познава електрическите вериги за постоянен и променлив ток • Обяснява основите на електрическите измервания • Познава основните понятия от електрониката • Изброява различните видове полупроводникови елементи, както и техните общи свойства • Описва принципа на действие на електронните прибори • Изброява правилата за безопасна работа с електрически ток
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени теоретични познания по общата електроника • Разработва планове при теоретичните запознанства с електронни и полупроводникови прибори • Контролира и подпомага екипа си • Обяснява или демонстрира правилно изпълнение на дадена дейност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда теоретични и практически занятия по основи на електротехниката във войсковата единица за КИН осигуряване.
Резултат от учене 20.2	Следи за експлоатацията на комуникационната, информационната и навигационната техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни изисквания за осигуряването на КИН техника при експлоатация • Познава материалната част и правилата за работа с КИН техника • Познава техническите характеристики и главните части на КИН оборудване на летателните апарати на въоръжение в Българската армия

	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява предназначението, състава и принципа на действие на радиотехническите и навигационните системи • Дефинира основни, подлежащи на контрол, експлоатационно-технически параметри на КИН техника • Познава методики за проверка параметрите на КИН техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подбира правилно техническото оборудване за проверка на КИН техника • Измерва прецизно техническите параметри, спазвайки инструкциите и технологичната документация • Документира и обработва резултатите от проверката • Попълва и/или съставя протокол • Оценява резултатите от проверката • Диагностицира състоянието на КИН за осигуряване на летателните апарати
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и като ръководител на екип при променящи се условия и в различна среда да извършва проверки на КИН техниката • Обучава, ръководи и контролира екип при експлоатацията на КИН средства за осигуряване на авиационната техника
Резултат от учене 20.3	Отговаря за ремонта и техническите обслужвания на комуникационна, информационна и навигационна (КИН) техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира съдържанието на операциите при експлоатация, регламентни работи и ремонт (в обема регламентиран от нормативните актове) на КИН техника • Изброява видовете, формите и методите за техническо обслужване на КИН техника • Различава видовете, методите и организацията на ремонт на КИН оборудване на летателните апарати • Описва съдържанието на операциите при ремонт на КИН оборудване за осигуряване на авиационната техника • Познава документите, регламентиращи ремонта на КИН техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Оценява общото техническо състояние на КИН оборудване • Използва чертежите, ръководствата по войскови ремонт, каталозите и друга техническа литература, регламентираща извършването на техническо обслужване и ремонтни дейности • Разработва планове и документи, свързани с техническо обслужване на КИН техника - срокове, обем и ред на извършване • Оказва технически контрол на извършените от неговия екип технически обслужвания и ремонти на КИН оборудване • Организира и контролира правилното съставяне, водене и съхраняване на отчетните документи

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и като ръководител на екип при променящи се условия и в различна среда да извършва техническо обслужване на КИН оборудване • Обучава, ръководи и контролира екип при извършване на технически обслужвания и ремонт (в обема регламентиран от нормативните актове) на КИН техника
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно КИН оборудването на летателните апарати • Демонстрира теоретични познания относно КИН оборудване за осигуряване на авиационната техника <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира професионални знания в областта на електротехниката • Извършва и документира техническо обслужване или ремонт на елемент (модул) на КИН техника • Спазено е времето, определено за изпълнение на практическото задание
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията "Сержант (Старшина за Военноморските сили) - логистик"

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № ... от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
IV	5	неприложимо

5. Изисквания към материалната база

Учебно-материалната база включва учебни кабинети, работилници, складове, зали за провеждане на практически занятия, полигони и трябва да съответства на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.

5.1. Учебен кабинет по теория

В учебни кабинети и зали се провежда обучението по теория на професията. Основно оборудване и обзавеждане - учебни маси, столове, учебна дъска, шкафове, работно място с компютър за всеки обучаван, връзка с интернет, подходящи програмни продукти, материали за онагледяване на учебния процес, аудио-визуални (мултимедийни) средства за онагледяване и демонстрация, прибори и апарати. По специфични учебни предмети теоретичното обучение може да се провежда и на специално оборудвани места на полигоните, базите или военните формирования на Въоръжените сили.

Демонстрационни макети, реални образци от въоръжение, техника и оборудване, материални запаси и екипировка, схеми, табла, чертежи и др.

Полигонът е участък от местността, включващ сгради и съоръжения, спомагащи за изпълнението на специфични учебни задачи. Полигоните са лицензирани за стрелба със стрелково оръжие и леки противотанкови средства, с въоръжението на бойни машини и артилерийски системи; за кормуване с верижни и колесни машини; за обучение на специалисти по родове войски и за извършване на операции по поддържане на мира.

6. Изисквания към обучаващите

Преподавателският състав в професионалните колежи се състои от инструктори-специалисти - военнослужещи.

За инструкторите - военнослужещи се изисква да са прослужили военна служба не по-малко от 5 години и да притежават професионална квалификация, съответстваща на учебните предмети или модули, които преподават.

Право да преподават учебни предмети или модули от професионалната подготовка имат лица с висше образование на образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалности от професионално направление "Военно дело" от област на висше образование "Сигурност и отбрана" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления.

За обучение по отделни учебни предмети или модули от професионалната подготовка могат да бъдат привлечени преподаватели от висшите военни училища, както и специалисти от видовете въоръжени сили или от други институции, когато притежават висше образование и професионална квалификация, съответстващи на съдържанието на обучението.

Препоръчително е обучаващите не по-рядко от веднъж на три години да преминават обучение за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности, свързани с преподаваната професионална подготовка.